

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІНЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

(назва факультету)

КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з навчально-виховної роботи

Віталій БОЯРЧУК

“ _____ ” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АГРАРНА ТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальності : 076 «Підприємництво та торгівля»

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

Львів 2024

Робоча програма Аграрна торговельна політика
(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів вищої освіти

спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

Розробник: к.е.н., доцент Крупа В.Р.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри підприємництва та торгівлі

Протокол від “ 28 ” серпня 2024 року № 2

Завідувач кафедри підприємництва та торгівлі

_____ (Юрій ГУБЕНІ)
(підпис) (власне ім'я та прізвище)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії (ради) _____
_____ факультету управління, економіки та права

Протокол від “ 29 ” серпня 2024 року № 1

Голова методичної комісії факультету управління, економіки та права

_____ (Володимир КОВАЛІВ) _____
(підпис) (власне ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, освітній ступінь, спеціальність

Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»

Освітній ступінь: Магістр

Спеціальність : 076 «Підприємництво та торгівля»

(шифр і назва)

Характеристика навчальної дисципліни:

Фахової підготовки, вибіркова

Кількість кредитів 3

Загальна кількість годин – 90

Індивідуальне науково-дослідне завдання _____

(назва)

Вид контролю: залік;

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 1 год. лекції; 1 год. практичні

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 55,2%

для заочної форми навчання – 12,5%

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до аграрної торговельної політики

1. Поняття та предмет аграрної торговельної політики
2. Носії аграрної торговельної політики
3. Цілі та завдання аграрної торговельної політики
4. Система міжнародного регулювання аграрної торгівлі

Тема 2. Інструменти та моделі аграрної торговельної політики

1. Інструменти регулювання зовнішньої торгівлі
2. Інструменти внутрішньої аграрної політики
3. Опис моделі світового агропродовольчого ринку
4. Аналіз моделі внутрішнього ринку без зовнішньої торгівлі та за її наявності
5. Аналіз впливу імпортного тарифу на зовнішню аграрну торгівлю
6. Аналіз впливу квотування на зовнішню аграрну торгівлю

Тема 3. Спільна аграрна політика Європейського Союзу: ключові нормативні положення

1. Нова спільна аграрна політика ЄС та її цілі
2. Європейський Green Deal та інші стратегії
3. Фундаментальні засади САП
4. Фінансування, управління та моніторинг САП

Тема 4. Стандарти якості та їх роль у торгівлі аграрною продукцією

1. Системи управління безпечністю харчових продуктів
2. Особливості застосування технічних бар'єрів у міжнародній торгівлі.
3. Стандарти ЄС щодо торгівлі аграрною продукцією та безпечності харчових продуктів
4. Недержавні торговельні стандарти для торгівлі аграрною продукцією та безпечності харчових продуктів у ЄС.

Тема 5. Особливості організації аграрної торгівлі органічною продукцією

1. Законодавчі вимоги ЄС щодо імпорту органічної продукції з третіх країн
2. Рекомендації щодо забезпечення простежуваності експорту органічної продукції
3. Алгоритм подання документів для оформлення сертифікату інспекції на експорт.
4. Особливості експорту органічної продукції різними видами транспорту (автомобільний, залізничний, морський).

Тема 6. Аграрна торговельна політика України у контексті євроінтеграції

1. Угода про асоціацію України з ЄС та її вплив на аграрну торгівлю України
2. Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі та її основні положення сфері торгівлі аграрною продукцією
3. Тарифні квоти в рамках ПВЗВТ.
4. Торговельні захисні заходи та чутливі сектори

Тема 7. Міжнародна аграрна торгівля України: аналітична характеристика

1. Зовнішня торгівля України аграрною і харчовою продукцією: загальна характеристика і глобальна ринкова позиція
2. Оцінка зовнішньоторговельного балансу аграрної торгівлі України
3. Експорт аграрної продукції: товарний аспект;
4. Експорт аграрної продукції: географічний аспект;

Тема 8. Сучасні проблеми та перспективи здійснення аграрної торговельної політики України

1. Актуальні виклики аграрної торговельної політики України у контексті прискорення євроінтеграційних процесів.
2. Сучасні проблеми аграрної торгівлі в умовах війни.
3. Зовнішньополітичні бар'єри на шляху реалізації аграрної торговельної політики України та напрями їх подолання.
4. Стратегування аграрної торговельної політики України з урахуванням принципів сталого розвитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 2.	12	2	2			8	12	1				11
Тема 3.	13	2	2			9	13	1	1			11
Тема 4.	10	2	2			6	10		1			9
Тема 5.	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 6.	11	2	2			7	11		1			10
Тема 7.	11	2	2			7	11		1			10
Тема 8.	11	2	2			7	11		1			10
Усього годин	90	16	16			58	90	4	6			80

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Вступ до аграрної торговельної політики	2	
2.	Тема 2. Інструменти та моделі аграрної торговельної політики	2	
3.	Тема 3. Спільна аграрна політика Європейського Союзу: ключові нормативні положення	2	1
4.	Тема 4. Стандарти якості та їх роль у торгівлі аграрною продукцією	2	1
5.	Тема 5. Особливості організації аграрної торгівлі органічною продукцією	2	1
6.	Тема 6. Аграрна торговельна політика України у контексті євроінтеграції	2	1
7.	Тема 7. Міжнародна аграрна торгівля України: аналітична характеристика	2	1
8.	Тема 8. Сучасні проблеми та перспективи здійснення аграрної торговельної політики України	2	1

5. Теми та питання винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
<i>Модуль 1</i>	
1	Тема 1. Вступ до аграрної торговельної політики Розмежування та предметні сфери аграрної торговельної політики. Розвиток світової торгівлі агропродовольчою продукцією. Співробітництво України та ЄС у сфері сільського господарства. Роль міжнародних структур з питань регулювання аграрної торгівлі.

2	<p>Тема 2. Інструменти та моделі аграрної торговельної політики</p> <p>Типи аграрної зовнішньоторговельної політики. Теорії міжнародної торгівлі (абсолютних переваг А. Сміта; порівняльних (відносних) переваг Д. Рікардо, теорія Портера). Торговельна модель Хекшера-Оліна. Гравітаційна модель міжнародної торгівлі. Загальні підходи до регулювання агропродовольчої торгівлі в рамках Світової організації торгівлі. Форми реалізації політики протекціонізму. Демпінг та антидемпінгові заходи. Субсидії та компенсаційні мита</p>
3	<p>Тема 3. Спільна аграрна політика Європейського Союзу: ключові нормативні положення</p> <p>Принципи формування спільної європейської торговельної політики. Етапи реалізації САП. Стратегія «Від ферми до виделки». Стратегія біорізноманіття. Ціноутворення, як інструмент аграрної політики ЄС. Основні напрями реформування спільної сільськогосподарської політики. Інституційне забезпечення САП ЄС. Особливості аграрної торговельної політики окремих країн ЄС (Польщі, Франції, Німеччини, Швейцарії).</p>
4	<p>Тема 4. Стандарти якості та їх роль у торгівлі аграрною продукцією</p> <p>Основні цілі державної політики у сфері стандартів. Санітарні і фітосанітарні заходи в системі регулювання СОТ. Спільна зовнішня торговельна політика ЄС у сфері стандартів та сертифікації.</p>
5.	<p>Тема 5. Особливості організації аграрної торгівлі органічною продукцією</p> <p>Додаткові заходи контролю щодо імпорту органічної продукції з України. Експорт згідно інших додаткових стандартів. Особливості пакування та маркування органічної продукції</p>
6.	<p>Тема 6. Аграрна торговельна політика України у контексті євроінтеграції</p> <p>Система преференцій ЄС для України у сфері торгівлі аграрною продукцією. Основні засади гармонізації національної аграрної політики України до САП ЄС. Заходи щодо наближення систем бюджетного фінансування аграрного сектору України та ЄС.</p>
7.	<p>Тема 7. Міжнародна аграрна торгівля України: аналітична характеристика</p> <p>Оцінка ефективності зовнішньої торгівлі аграрною продукцією. Вплив російсько-української війни на показники національного експорту та імпорту аграрної продукції.</p>
8.	<p>Тема 8. Сучасні проблеми та перспективи здійснення аграрної торговельної політики України</p> <p>Кліматичні торгові бар'єри. Розвиток транспортної та митної інфраструктури, як напрям збільшення товарообігу аграрної продукції. Шляхи розв'язання політичних суперечностей із окремими країнами ЄС у сфері аграрного експорту.</p>

6. Методи навчання

1. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, лекція.)

2. Наочні методи – презентація (слайди тощо).

3. Практичні методи: ситуаційні вправи, творчі завдання, задачі, реферати.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів),

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка: вирішення ситуаційних вправ, підготовка рефератів, поточні контрольні роботи

3. Практична перевірка: вирішення професійних завдань, ділові ігри і т. д.

4. Стандартизований контроль (тести).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль								Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	100
12	13	13	12	12	13	13	12	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; курси лекцій, методичні матеріали для практичних занять; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного контролю, слайди, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

10. Рекомендована література

Основна

1. Спільна аграрна політика ЄС і завдання України в контексті євроінтеграції (план наближення політик і гармонізації законодавства). Київ, 2022.
2. Кваша С. М., Діброва А. Д., Нів'євський О. В., Мартишев П. А. Аграрна політика: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: НУБіП України, 2022. 316 с.
3. Кубатко О.В., Пімоненко Т.В. Торговельна політика ЄС та Україна. Навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2019. 143 с.

Допоміжна

1. Аграрна політика та земельні відносини : підручник [Текст] / Г.М. Калетнік, І.В. Гончарук, Т.В. Ємчик, С.М. Лутковська. Вінн.нац.аграрн.ун-т. Вінниця: ВНАУ, 2020. 307 с.
2. Аграрний устрій України: наукове видання; за ред. Ю.О. Лупенка, М.Ф. Кропивка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. 72 с.
3. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб. Кн. 1. Вступ до аналітичної економії: Макроекономіка / За ред. С. Панчишина і П. Острроверха. К. : Знання, 2006. 723 с.
4. ЄС-Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі. URL: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/virtual_library/dcfta_gui_debook_web.pdf
5. Мальська М. П., Антонюк Н. В. Основи європейської інтеграції : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 320 с.
6. Міжнародна торгівля товарами і послугами [Електронний ресурс]. 2017. URL: http://stud.com.ua/32343/ekonomika/mistse_yevropeyskogo_soyuzu_sistemi_mizhnar_odnoyi_torgivli.
7. Основні пріоритети Спільної аграрної політики (САП) країн ЄС [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу : <http://www.amdi.org.ua/home/amdi-news/21-news/300-the-mainpriorities-of-the-common-agricultural-policy-cap-of-the-eu.html>.
8. Практичний довідник органічного експортера до ЄС. Випуск 2 (оновлений). Київ, Берлін - 2019. 57 с.

9. Таран С. Шепотило О., Яворський П., Бондаренко Є. Аналіз торгівлі товарами між Україною та ЄС в рамках ПВЗВТ: поточний стан та перспективи для лібералізації. 2022. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2022/05/DCFTA-Commodities-2022-16-05.pdf>

10. Торговельна політика та комерційна дипломатія: тестові й аналітичні завдання : навч.-метод. посібник / укл.: Т.В. Марченко. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 96 с.

11. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 30.11.2015 [Електронний ресурс]. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011?test=XX7MfyrCSgky
WMRIZikV8huZHI4sos80msh8Ie6.

11. Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1
3. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України вул. Стефаника,2; тел. 74-43-72
4. Львівська обласна наукова бібліотека просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26
5. Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка метод. Відділ, вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41
6. Електронні інформаційні ресурси мережі Internet
 - Сайт Національної бібліотеки України ім. В.і. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
 - Сайт Верховної ради України : <http://www.rada.gov.ua/>
 - Сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. <https://minagro.gov.ua/>
 - Український клуб аграрного бізнесу: <http://www.ucab.ua>
 - Генеральний директорат Європейської Комісії з питань сільського господарства та розвитку сільської місцевості: http://ec.europa.eu/dgs/agriculture/index_en.htm
 - Інформаційно-аналітичний портал агропромислового комплексу України: <https://agro.me.gov.ua/ua>
 - Проєкт «Німецько-український агрополітичний діалог» <https://www.apd-ukraine.de/>

К.е.н., доцент кафедри
підприємництва та торгівлі

Володимир КРУПА